IJARSCT
ISSN (Online) 2581-9429
International Journal of Advanced Research in Science, Communication and Technology (IJARSCT)
International Open-Access, Double-Blind, Peer-Reviewed, Refereed, Multidisciplinary Online Journal
Impact Factor: 7.53
Volume 4, Issue 2, June 2024

संस्कृतसाहित्ये लोकसंस्कृतेः संरक्षणे योगदानम्

सुविधा[1] and डॉ. नरेंद्र कुमार[2]

[1]शोधार्थी, संस्कृत-विभाग

[2] शोध निर्देशिक, संस्कृत-विभाग

एन. आई. आई. एल. एम विश्वविद्यालय, कैथल (हरियाणा)

सारांश

लोकसंस्कृति मानवजीवनस्य मूलाधारः अस्ति, या समाजस्य परम्पराणां, आचार-विचाराणां, विश्वासानां, उत्सवानां च समष्टिरूपेण अभिव्यक्तिं करोति। संस्कृतसाहित्यं भारतीयसंस्कृतेः प्राचीनतमं दर्पणं भवति, यत्र लोकजीवनस्य विविधाः आयामाः सूक्ष्मतया प्रतिबिम्बिताः सन्ति। अस्य समीक्षात्मक अध्ययनस्य उद्देश्यं संस्कृतसाहित्ये निहितानां लोकसंस्कृतितत्त्वानां संरक्षणे तस्य योगदानस्य विश्लेषणं कर्तुम् अस्ति। वेद, उपनिषद्, महाकाव्य, पुराण, नाटक, कथासाहित्यं च इत्यादिषु ग्रन्थेषु लोकजीवनस्य आचाराः, धार्मिकविश्वासाः, उत्सवाः, सामाजिकसंरचनाः च सुस्पष्टतया दृश्यन्ते। संस्कृतसाहित्यं न केवलं लोकसंस्कृतेः संवाहकः अस्ति, अपितु तस्य संरक्षणस्य साधनमपि अस्ति। अध्ययनस्य निष्कर्षे ज्ञायते यत् संस्कृतसाहित्यं लोकसंस्कृतेः परम्परां पीढीद्वारा पीढीं प्रति सुरक्षितरूपेण संप्रेषयति, यत् सांस्कृतिकधरोहरस्य स्थायित्वं सुनिश्चितं करोति।

मुख्यशब्दाः संरक्षणम्, भारतीयसंस्कृति, सांस्कृतिकधरोहर।

Copyright to IJARSCT
www.ijarsct.co.in